

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Rescriptis. Titvlvs III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

1 2

O O O

DE SVMMA TRINI-
TATE, ET FIDE
CATHOLICA.

TITVLVS PRIMVS.
CAPITVLVM VNIC.

*Spiritus Sanctus aeternaliter à Patre & Filio, tanquam ab uno principio & unica
Spiratione procedit. Ioan. Andr.*

Gregorius X. in generali Concilio Lugdunensi.

Ideli ac devota professione fatemur a, quòd Spiritus Sanctus aeternaliter ex Patre & Filio, non tanquam ex duobus principiis, sed tanquam ex uno principio: non duabus spirationibus, sed unica spiratione procedit: hoc professus est haecenus, praedicavit & docuit, hoc firmiter tenet & praedicat, profiteatur & docet sacrosancta Romana ecclesia, mater omnium fidelium, & magistra: hoc habet orthodoxorum Patrum, atque Doctorum Latinorum, pariter & Graecorum incommutabilis & vera sententia. Sed quia nonnulli propter irrefragabilis praemissae veritatis ignorantiam in errores varios sunt prolapsi: Nos huiusmodi erroribus viam pracludere cupientes, hoc sacro approbante concilio, damnamus & reprobamus omnes, qui negare praesumpserint, aeternaliter Spiritum Sanctum ex Patre & Filio procedere: sive etiam temerario ausu asserere, quòd Spiritus Sanctus ex b Patre & Filio tanquam ex duobus principiis, & non tanquam ex uno procedat.

DE CONSTITVTIONIBVS.
TITVLVS II.

CAP. I.

Neua constitutio Principis tollit primam contrariam, quamvis id non exprimat. Speciales consuetudines, & statuta, rationalia non tollit, nisi id exprimat. Ioan. Andr.

Bonifacius VIII.

Licet Romanus Pontifex (qui iura omnia in sermone peccatoris sui censetur habere) constitutionem condendo posteriorem, priorem (quamvis de ipsa mentionem non faciat) revocare noscatur. Quia tamen locorum specialium & personarum singularium consuetudines & statuta, (cum sint facti, & in facto consistant) potest probabiliter ignorare. Ipsi (dum tamen sint rationabilia) per constitutionem à se noviter editam (nisi expresse caveatur in ipsa) non intelligitur in aliquo derogare.

CAP. II.

Duo sunt docti. Primum, quòd statuta ordinariorum non legant probabiliter ignorantes. Secundum, quòd statutum Episcopi extra suam diocesim subditum non ligat. Ioan. Andr.

Idem.

a Papa cogitur confiteri. Do. & infidelis deponitur. xl. distin. si Papa. per gloss. vide Magistrum & ibi Doct. Theologus lib. 3. sent. 11. & 12. Tho. p. 4. 36. Art. 2. & 4. b alius, à Patre. c Qua dicitur quasi commune statutum, & verbum statuti respicit ius scriptum. i. dist. 8. cum itaq. secundum Anch.

DE RESCRIPTIS.

TITVLVS III.

CAP. I.

Rescriptum impetratum ab excommunicato, est ipsi iure nullum, & inde secutum: nisi in causa excommunicationis vel appellationis. h. d.

Gregorius IX.

Ipsò iure rescriptum, vel processus per ipsum habitus non valeat, si ab excommunicato (super alio quam excommunicationis vel appellationis articulo) fuerit impetratum.

CAP. II.

Per clausulam, quidam alii, possunt soli quatuor conveniri: quorum nomina in primo citatorio exprimentur, ne variationi sit locus. Ioan. Andr.

Innocentius III. in concilio Lugdunensi.

Cum in multis iuris articulis infinitas reprobetur, provide duximus statuendum, ut per illam generalem clausulam, quidam alii, qua frequenter in literis nostris inseritur, ultra tres vel quatuor in iudicium non trahantur. Quorum nomina in primo citatorio exprimat impetrator: ne locus fraudi forsitan relinquatur, si circa ea possit liberè variare.

CAP. III.

Si actor contra reum super pluribus personalibus literas impetrat ad diversos, non valent literae, nec processus earum: & reo condemnabitur in expensis. Et idem in reo conventente vel reconveniente actorem, eodem durante iudicio. h. d. Ioan. Andr.

Idem in eodem.

Dispensatio litium aequitatis compendio volentes qua possumus industria coarctare, statutum felicis recordationis Gregorii Papae noni praedecessoris nostri, super hoc editum ampliantes: Decernimus, ut si quis contra alium plures personales movere voluerit quaestiones, non ad diversos iudices, sed ad eundem super omnibus huiusmodi quaestionibus litetas studeat.

a Doct. hic not. quòd laici ligantur statuto Episcopi in favore animae facti. c. novus. de iuda. c. inter. de purg. can. Font.

Cccc

impetrate. Qui vero contrarium fecerit, omni commo- do a careat literarum: nec processus habitus valeat per easdem, reo, si eum per ipsas citavit vel fatigaverit, in ex- penis legitimis condemnandus. Reus quoque si eo- dem durante iudicio actorem sibi obnoxium dixerit, re- conventionis beneficio vel conventionis (si contra eum literas impetrare maluerit) de jure suo debet apud eos- dem iudices experiri: nisi eos ut suspectos poterit recusa- re: simili poena (si contra hoc fecerit) puniendus.

CAP. IV.

Receptus per literas facultatis, si ad recipiendum spectabat rece- ptio, ipsorum, & non Papa auctoritate intelligitur esse receptus: nisi in literis aliud esset expressum. Si autem receptio non spectabat ad eos, tunc Apostolica auctoritate dicitur receptus. h. d. Ioan. And.

Bonifacius VIII.

Cum aliquibus recipiendi aliquem in canonicum ali- cujus ecclesie, non obstantibus ejusdem ecclesie pri- vilegiis, consuetudinibus, vel statutis juramento, confir- matione Apostolica, vel quacunque firmitate alia robo- ratis, per nostras literas concedimus facultatem, si cano- nicorum receptio alias in ipsa ecclesia non spectat ad eos, quibus hujusmodi literae diriguntur, sed ex earum viribus recipiunt potestatem, is qui recipitur, auctoritate Apo- stolica dignoscitur esse receptus. Si vero canonicorum receptio alias pertinet ad eosdem, non Apostolica, sed recipientium censetur auctoritate receptus: nisi quod eum auctoritate nostra recipientis, in nostris literis ca- veretur expresse.

CAP. V.

Rescriptum papale quod concedit promotionem primo- rum beneficiorum usque ad beneficium. Papa, extinguatur mortuo Papa: statim si ibi dicitur, usque ad beneficium Apostolica fidei: nec intelligitur tale rescriptum de beneficiis prius non canonicis de- sentis. h. d. Ioan. And.

Idem.

Signatio tibi à Romano Pontifice concedatur, ut be- neficia b, quae tempore tuae promotionis obtinebas, et posses usque ad suam voluntatis beneplacitum retinere: hujusmodi gratia per eius obitum (per quem ipsius be- neplacitum omnino extinguitur) eo ipso expirat. Secus autem si usque ad Apostolicam sedis beneplacitum gratia concedatur praedicta: tunc enim (quia sedes a ipsa non moritur) durabit perpetuo: nisi a successore fuerit re- vocata. Prætextu vero talis concessionis, quae debet (cum sit ambitiosa) restringi, ea solum beneficia, quae ca- nonice obtines, potes licite retinere.

CAP. VI.

Vacatio per mortem, & vacatio per renunciationem sunt diversa: & idem in literis ad beneficia impetratis, uno expresso non venit relin- quendum. h. d. Ioan. And.

Idem.

Scriptum ab Apostolica sede mandatum, ut ab ali- quo beneficii (quod obtinet) resignatione recepta, ipsum alteri conferas & assignes: adimplere non potes, si ille antequam resignes, rebus eximat humanis. Cum non per resignationem vacaverit, sed per mortem. Nisi de intentione mandantis aliud appareret expres- se. Si duo super eodem beneficio literas impetrent, primo eorum per illius obitum, qui tenebat, secundo vero per cessionem ejusdem ipsum proponente vacare: se-

a Hoc est, si virtute primi rescripti adversarius erat in mora, mala fide interrupta prescriptione propter secundum rescriptum ad a- lium, omnes isti effectus perent. Phi. Et vide e. procedere etiam in delegatis ab inferioribus à Papa. Arch. Phi. Do. For. b Quid nomen beneficii intelligatur, vide Docto. m. e. cum olim. de preben- & dig. Plura beneficia sine dispensatione tenere licet. q. eod. lit. gra- tia Dom. c obtinet, possit, &c. d In Codic. Barbat. sedes Apostolica.

cundus (cum beneficium ipsum cessione non morte vacaverit) debet primo in ipsius assentione praefici.

CAP. VII.

Licet ignorans beneficium sibi collatum, in impetratione alterius illius mentionem non fecerit, valent literae: alterum tamen eligi, si de jure simul teneri non possint. Ioan. And.

Idem.

Gratia, quam super beneficio à sede Apostolica te- impetrasse proponis, vitiosa reputari non debet, quamvis de alio beneficio ab Episcopo tuo antea tibi absenti & ignoranti collato nullam (cum tempore im- petrationis nescires) feceris mentionem. Vnumquod tamen (si talia sint beneficia, quae simul nequeant de- ire teneri) habere non potes: sed eligas, quod tibi ma- lueris retinere.

CAP. VIII.

Si restituatur quis ad gratiam revocatum, sine alterius benefi- cio intelligitur restitutus: unde alteri ante restitutionem impetra- ti, praeferi non debet. h. d. Ioan. And.

Idem.

Quamvis is, cujus gratia (per quam mandatum a in certa ecclesia providere de beneficio proxime re- caturo) per nos fuerat revocata, restituatur à nobis deinde ad eandem: non tamen ei, cui post revocationem, & ante restitutionem praedictam, similis in eadem ecclesia gra- tia facta fuit, (nisi de hoc b expresse dixerimus) auctoritas debebit. Cum talis restitutio (ubi aliud non exprimitur) intelligatur fieri sine iuris praedicti alia.

CAP. IX.

In literis ad beneficia impetratis inscribitur tempus date: unde per illos beneficium curatum obtinere non potes, qui dies tuus sit major, illo tempore minor erat. h. d. Ioan. And.

Idem.

Si eo tempore, quo tibi de beneficio cum cura, vel sine cura mandavimus provideri, ad obtinendum cura- tum beneficium, idoneam e non habebas a rationem: tibi licet nunc legitime effectus sit status, auctoritate litera- rum hujusmodi (cum tempore date ipsarum adhuc non esses idoneus) de beneficio curam animarum habere ne- quaquam poterit provideri. Beneficium autem sine cura (cum ad ipsum sufficientem tunc a rationem haberes) per eas licite poteris obtinere.

CAP. X.

Gratia generalis non praedictat specialis, & debet ferre men- tionem de praecedenti privilegio, consuetudine vel statuto. h. d. Zenz.

Idem.

Si propter tua debita persolvenda fructus decimo- rum primi anni, quae in tua vacabunt diebus, non obstantibus quibuslibet consuetudinibus, privilegiis, vel statutis, per quae nostra impediri possent concessio, usque ad quinquennium de speciali gratia concedimus: inter- tionis nostrae nequaquam existit, si fructus hujusmodi, ecclesiae tuae fabricae vel alteri usui, seu cuicumque lingui- lato personae, de speciali consuetudine, privilegio, vel sta- tuto forsitan debeantur: quod eis per concessionem ipsam (nisi hoc expresse caveatur in ea) praedictum aliquod generetur.

CAP. XI.

Causa ab Apostolica sede, vel ejus legato committi debent di- gnitate obtinentibus, vel canonicatione ecclesiae cathedrae alii. Nec tractari debent nisi in certatibus, vel locis insignibus. h. d. Ipsi, ad 4. Cam. verò.

a Haec hujusmodi mandata de providendo omnino sunt sub- lata per Concil. Trident. sess. 24. de reform. c. 19. b nisi hoc, &c. c quae si idonea atas in quolibet ordinato, tradit Panson. e. si ut inordinata, de prob. d Papa in beneficiis praedictis potest alterius iuri, nam in beneficiis ubi annua potest. c. 2. instr. de pre- bend.

Idem.

Idem.

Statum a quod circa iudices à sede Apostolica deputandos nuper edidimus : cum quadam contenta in eo, quæ pro communi utilitate erdebantur inducta (sicut experientia docuit) tendere dignoscantur ad noxam : sanctione præsentis (quam irrefragabiliter observari mandamus) suadente utilitate, in melius duximus reformandum. Sancimus igitur ut nullis, nisi dignitate præditis, aut personatum obtinentibus, seu ecclesiarum cathedralium canonicis, causæ auctoritate litterarum sedis Apostolicæ, vel legatorum ejusdem de cætero committantur : nec audiantur alibi, quam in civitatibus, vel locis insignibus, ubi possit commodè copia peritorum b haberi.

Actore & reo ejusdem diocesis existentibus, causa committi non debet extra illam, nisi in sex casibus, in quibus tamen non trahatur ultra unam dietam. Et nisi in duobus ultimis casibus impetrans per juramentum fidem fecerit de illis, repellatur à iudicio : & in expensis condemnabitur. hoc dicit, usq. ad 5. Cum autem Dominicus.

Cum verò ejusdem civitatis seu diocesis fuerint actor & reus, extra ipsas causâ non committatur, nec conveniatur aliquis eorundem. Nisi ab Episcopo contra aliquem de sua diocesi, vel ab aliquo contra eum, aut contra ejus capitulum; seu contra universalitatem civitatis, ville, aut castri fuerit actio dirigenda : vel nisi actor eandem civitatem seu diocesim intrare non audeans, aut sui adversarii potentiam merito perhorrescens, eum intra ipsas nequeat convenire secure: in his quippe casibus extra dictas civitatem & diocesim possit contra prædictos causâ committi: nullatenus eorum ultra unam dietam à sine suæ diocesis valeat conveniri. Sed & in duobus ultimis casibus, nisi impetrans de prædicto timore (quem in literis commissionis exprimere teneatur) primò fidem iudici faciat saltem per proprium juramentum, iudex ipse nullatenus in causâ procedat, sed partes à sua jurisdictione dimittens, impetrandum eundem in expensis legitimis alteri parti condemnet.

Actor contra reum diversæ diocesis debet impetrare delegatum, vel in diocesi rei vel in alia non propria, nec ultra unam dietam distans. h. d. Dominicus.

Cum autem actor & reus civitatum & diocesum fuerint diversarum, si actor in civitate vel diocesi rei iudicem habere recuset, ipsum non in sua, sed in alia civitate, vel diocesi liberè impetrare valeat, reumque trahere ad eandem: dummodo locus, ad quem eum traxerit, ultra unam dietam (sicut in casu alio præmittitur) minimè sit remotus.

Delegatus extra locum commissionis, nec partes citare, nec causam cognoscere potest sine expresso partium consensu, nec subdelegare locum vel personam aliam, quam hic expressit. h. d. Ioan. And.

In nullo quoque casuum prædictorum iudex extra civitatem seu diocesim, in quibus deputatus fuerit, citet partes, nec de causâ sibi commissâ cognoscat: nisi ad id expressus accesserit earundem c assensus. Neque alibi, quam intra illas, & personis duntaxat designatis superius, committat d quomodolibet vices suas.

Delegatus nihil debet à partibus recipere, nisi esculentum & poculentum liberè oblatum, quod paucis possit consumi diebus: vel moderatas expensas, si non sunt pauperes, quando pro necessitate vel utilitate, non malitiose, extra domicilium pergeret. hoc dicit, Dominicus.

Insuper ut gratis, & cum omni puritate iudicium eorum ipso procedat, nullum munus vel quicquam aliud

a Nota, appellacione statuti comprehendit ius commune E. vid. de Cons. Trid. sess. 23. de reform. c. 10. b nomine peritorum qui intelligantur, vide Archidiaconum in ca. ut commissi. de bar. c. eorundem. d Vid. Bar. in l. multa. ff. de cond. & demans. & Bald. in l. si. C. de bar. inf. Fon.

(nisi forsitan esculentum vel poculentum mera liberalitate oblatum, quod paucis consumi possit diebus; vel nisi cum ipsum propter causam sibi commissam contigerit extra suum domicilium proficisci, moderatas expensas) recipere ab eisdem partibus qualitercunque præsumat. Provisurus attentè quòd in ipsis expensis modum nequaquam excedat: nec plus ab una parte, quam ab alia exigat, cum commune gerat negotium, utriusque: quòdque (ubi causæ sic commissæ utilitas vel necessitas non exegerit) occasione propter habendas expensas proficiscendi extra domicilium non assumat: sed & ubi notabiliter fuerint pauperes a litigantes, etiam pro expensis nil proflus exigat ab eisdem.

Delegatus nisi indigeat, non assumat assessorum: alias de sua illi provideat. Si eget, non suspectum partibus assumat, cum moderato salario à partibus solvendo.

Assessorem autem, ut quandoque b faciunt aliqui fraudulenter (nisi eo indigeat, quod conscientia relinquatur ejusdem) sibi nequaquam adjungat: alioquin de suo proprio providere teneatur eidem. Si autem indigeat, ipsum neutri parti suspectum assumens, ei de competenti salario, providè moderando ab eo, faciat à partibus communiter provideri.

Delegatus taxare debet salarium notariorum, nec participare debet cum ipsis vel assessoribus in salario. h. d. Dom.

Notarium verò vel notarios, in causâ sibi commissâ scribentes, qui ut plurimum in exigendo salario metas rationis excedunt, (ut ad ipsius spectat officium,) prudenter refrenet. Nec cum ipsis, aut cum assessore præfato lucrum participet ullo modo.

Delegatus recipiens aliquid contra prohibitionem huius capituli, tenetur restituere, non obstante danti remissione. Ioan. And.

c Si quid autem contra constitutionem præsentem receperit, ad ipsius restitutionem integram teneatur. Nulla eorum quibus restitutum faciendâ fuerit, remissione ullatenus profutura eidem.

Delegatus non debet vocare testes, nisi statu causa requirente: & producens illis administrare debet expensas in veniendo & redeundo. Dominicus.

Pro ferendo quoque testimonio (prætextu cuius aliqui alios fraudulenter interdum à iudicibus vocari procurant ut eos laboribus & expensis fatigent, aut extorqueant aliquid ab eisdem) nullum ullatenus d convocet: nisi quando conditio & status causæ requirent. Sed nec tunc, nisi à producente competentes (vocato pro testimonio, veniendo, stando, & redeundo) faciat ministrari expensas.

Gesta contra decretalem sunt ipso iure nulla. h. d. Et non dividuntur.

Quidquid autem contra præmissa vel eorum aliquod contigerit attentari, sit ipso iure irritum & inane.

CAP. XII.

Sola præsentis presentatio & receptio in canonicum fecerit impetrantis in eadem ecclesia, non excludit primum impetrantem, à præbenda vacante tempore sua receptionis, vel post à vacante ante suam receptionem vel presentacionem: & hoc si per processum executoris, vel interpositum decreti pro primo impetrante assilla extiterat: nisi dolo vel negligentia excluderetur ab eadem. h. d. Dominicus.

Idem.

Tibi qui gratiam in e Bituren. ecclesia impetrasti à nobis certo executori concessio, qui te in canonicum recipi faceret, & de præbenda tibi (si qua in eadem ecclesia tunc vacabat: alioquin de vacatura f proxime)

a Paupertas excusata ab onere expensarum. Dom. b iura disponunt super eo quod non sit sapa, sed quandoq. Do. c Vid. l. si rem. §. annu. ff. de pig. ac. d convocati. e Britanni. al. Betavensi. f Hodie mandata de providendo, & gratias expectantibus omnino sustulit Conc. Trid. sess. 24. de reform.

providere: alius similem gratiam, post tuam impetrationem obtinens in eadem, licet prius, quam tu suas literas presentaverit, & in canonicum sit receptus, in prabenda tempore tuæ receptionis, vel etiam post vacante (ex quo alteri ante tuam receptionem collata non exitit) anteferi non debet. Idem quoque si ante receptionem tuam in canonicum vacavisset prabenda, per processum tui executoris, qui ei, ad quem prabendæ collatio pertinebat, notificaverat, quod eam volebat per huiusmodi potestatem conferre: aut interdixerat ne conferret eandem, seu illam suæ reservaverat collationi: præsertim cum interpositione decreti affecta: tunc enim tibi & non alteri debet prabenda huiusmodi assignari. Quinimò si ante receptionem & presentationem etiam tuam, prabenda vacavit, idem erit censendum, si in huiusmodi gratia tibi facta decretum à nobis fuerat, irritum & inane, quod contra ipsam contingeret attentari. In prædictis a itaque casibus debes tu præbendam vacantem potius, quam impetrator ultimus obtinere: dum tamen dolus tibi non possit, vel notabilis negligentia imputari.

CAP. XIII.

Si primo sub conditione provideri mandatur, & secundus pure impetrans (priusquam veniat conditio) à Papa vel executore suo canonicatum obtineat, in affectuione prabenda primo præfertur. Ioan. Andr.

Idem.

Si pro te alicui directæ fuerint scripta nostra, ut tibi de canonicatu, & prabenda ecclesiæ b Bituren. (si ad id accederet Episcopi & capituli ecclesiæ prælibatæ assensus) auctoritate Apostolica provideret. Alter postmodum impetrans, qui ex collatione Apostolicæ sedis, vel executoris super hoc deputati provisione (priusquam Episcopi & capituli prædictorum assensus ad provisionem tibi accederet faciendam) canonicatum obtinuit Bituren. (licet tu interveniente postea prædictorum assensu dicti prioris mandati auctoritate in canonicum ipsius ecclesiæ sis receptus) in prabenda vacante tibi merito antefertur.

CAP. XIV.

Hæc est solennis decretalis, & per Ioan. Andr. subtiliter glossata: & potest sic secundum eum summari: Si inter duas impetrantes non appareat prioritas, & c. hæc decretalis duo membra distinguit, & in secundo subdividit. Et partes patent secundum Ioan. Andr. licet glossa prima latius summat.

Idem.

Vobis e super provisione simili sibi facienda in eadem ecclesia, literas à nobis obtinentibus una die, certis eis executoribus deputatis, si non appareat, quis primo impetraverit ex eisdem, is eorum, cui canonicatum contulimus, est in prabenda præferendus alteri, qui à nobis canonicatum non exitit affectus: licet priusquam alius eis (ad quos spectat canonicorum receptio, & collatio prabendarum) suas presentaverit literas, & ab eis in canonicum sit receptus. Si verò neutri eorum vel utrique canonicatum contulimus, tunc (ex quo in gratia sunt æquales) is, qui primo presentaverit, erit potior in prabenda. Quod si forsan ambo simul in presentando concurrant, id ad quos (ut præmittitur) spectat canonicorum receptio & collatio prabendarum, vel eorum major pars, ex eis alterum, quem voluerint, eligere teneantur: quo electo, alius omninò careat impetratis: nisi ex tenore literarum ipsius expressè appareat, quod utrique ipsorum voluerimus providere.

CAP. XV.

Omnes indulgentia concessæ à Bonifacio, vel sui prædecessoribus, clericis, de percipiendis perpetuis fructibus suorum bene-

a Quog. b Bituren. c Meminisse semper oportet eorum quo sancit Conc. Trid. sess. 24. de reform. c. 19.

ficorum in absentia, sunt revocate. Et profertur Papa se illas in posterum non daturum. Ioan. Andr.

Idem.

Quia per ambitiosam importunitatem perentium, tam nos, quam nonnulli prædecessores nostri Romani Pontifices, indulgentias perpetuas multis concessimus, de percipiendis fructibus beneficiorum suorum, (distributionibus a quotidianis duntaxat exceptis) sive in scholis essent, sive in ecclesiis suarum altera residerent, aut in Romana curia moram traherent, seu alio modo, vel etiam ubicunque: ex quo insolentia oritur vagandi, & dissolutionis præparatur materia: minus cultus divinus, quem desideramus augeri: & officium plerunque (propter quod beneficium ecclesiasticum datur) omittitur. Nos volentes emendare præterita, & quantum possumus adversus futura cavere, omnes huiusmodi similes indulgentias (personis, non ecclesiis vel dignitatibus datas) penitus revocamus. Et earum concessionem nostris volumus exulare temporibus. Quod que nobis licere non patimus, nostris successoribus imprecavimus.

DE CONSVETVDINE

TITVLVS IV.

CAP. I.

Prætextu consuetudinis etiam jurata, vel quævis, temporè observata, non potest quis nisi unicum personatum, dignitatem vel aliud perpetuum officium, simul cum canonica & prabenda in aliqua ecclesia absq. dispensatione sedis Apostolicæ obtinere, vel iam obtenta tenere: & contra præsumptum, irritum est omnia. Ioan. Andr.

Bonifacii VIII.

Consuetudinem b, quam in vestra ecclesia servatam asseritis tanto tempore, quod in contrarium memoria non existit, videlicet quod plus ecclesiæ canonici duos personatus, aut duas dignitates, vel præposituras, seu administrationes, aut duo officia, vel eorum alterum cum reliquo insimul & prabendam possint in ea licite absque dispensatione sedis Apostolicæ obtinere: corruptelam (cum facis sit inimica canonibus, & de ambitionis radice processerit) merito repugantem eam auctoritate Apostolica reprobamus, eoque ad ipsius observantiam, etiam si juramento firmata existit, cum iuramentum iniquitatis vinculum non existit, discernimus non teneri: Statuentes, ut (cum unum officium vix dignè valeat aliquis adimplere) nulli liceat cætero, nisi unicum personatum vel dignitatem, vel præposituram, sive administrationem, vel officium perpetuum, quocunque nomine censeantur e, eam præcedenda insimul absque dispensatione dictæ sedis in eadem ecclesia obtinere, vel iam obtenta d. tenere. Quod si à quoquam secus præsumptum fuerit, irritum sit omninò.

CAP. II.

Non valet consuetudo, quod ab officiali Episcopi ad Episcopum appellatur. Ioan. Andr.

Idem.

Non putamus illam consuetudinem quancunque tempore de facto servatam consonam rationi, quod ab officiali Episcopi ad eundem Episcopum valeat appellari. Ne ab eodem ad seipsum (cum sit idem auditorium utriusque) appellatio interposita videatur.

a Appellatione fructuum veniunt manualia, ut annotat Doff. Do. Font. b Vide Conc. Trid. sess. 7. de reform. c. 2. & 4. & sess. 24. de reform. c. 17. c al. consuetud. d Consuetudo antiqua iure declaratoria extenditur ad præterita, etiam si contra si habeat consuetudinem, datur modo declarari illam non valere. Do. P. Font. CAP.